

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 3 października 1975 r.

w sprawie podstawy wymiaru renty z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, świadczeń dla pracowników, którzy ulegli wypadkom w szczególnych okolicznościach, oraz świadczeń dla osób nie będących pracownikami.

Na podstawie art. 20 ust. 2 i art. 42 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 20, poz. 105) oraz art. 231 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141) po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. Podstawa wymiaru renty inwalidzkiej ustalona na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 20, poz. 105), zwanej dalej „ustawą”, albo w niniejszym rozporządzeniu nie może być niższa niż:

- 1) półtorakrotne miesięczne wynagrodzenie ustalone w gospodarce społecznej dla najniżej zarabiających, obowiązujące w dniu, w którym zdarzył się wypadek lub w którym nastąpiło stwierdzenie inwalidztwa spowodowanego chorobą zawodową,
- 2) odpowiednia część wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1, jeżeli zatrudnienie wykonywane było w niepełnym wymiarze czasu pracy.

§ 2. 1. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej dla pracownika, który stał się inwalidą wskutek wypadku przy pracy albo wskutek choroby zawodowej w okresie przygotowania zawodowego lub w czasie wstępnego stażu pracy, stanowi kwota odpowiadająca półtorakrotnemu wynagrodzeniu miesięcznemu, jakie otrzymałby on bezpośrednio po odbyciu przygotowania zawodowego lub po odbyciu stażu.

2. Wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, stwierdza kierownik zakładu pracy w porozumieniu z radą zakładową, a dla pracowników nie uspołecznionych zakładów pracy — zarząd główny właściwego związku zawodowego.

§ 3. 1. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej dla pracownika, który stał się inwalidą wskutek wypadku przy pracy albo wskutek choroby zawodowej:

- 1) przed ukończeniem 25 lat lub
- 2) w okresie pięciu lat od podjęcia pierwszej pracy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej lub wyższej albo
- 3) w okresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych w szkole ponadpodstawowej lub w szkole wyższej, do której został skierowany, albo na kursie zawodowym w ramach zakładowego planu doksztalcania i doskonalenia zawodowego,

stanowi kwota odpowiadająca półtorakrotnemu przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu osiąganemu przez pracownika w okresie ostatnich dwunastu miesięcy zatrudnienia przed dniem, w którym zdarzył się wypadek lub w którym nastąpiło stwierdzenie inwalidztwa spowodowanego chorobą zawodową.

2. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się, jeżeli inwalidztwo powstało po ukończeniu przez pracownika 40 lat.

§ 4. Przepisy § 1—3 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru renty rodzinnej w razie śmierci

pracownika wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

§ 5. 1. Osobom, które uległy wypadkowi w okolicznościach określonych w ust. 2, przysługuje:

- 1) renta inwalidzka — w razie zaliczenia do jednej z grup inwalidów,
- 2) jednorazowe odszkodowanie — w razie zaliczenia do I lub II grupy inwalidów.

2. Do wypadków uzasadniających przyznanie świadczeń określonych w ust. 1 zalicza się wypadki:

- 1) przy ratowaniu innych obywateli od grożącego ich życiu niebezpieczeństwa,
- 2) przy chronieniu własności społecznej przed groźącą jej szkodą,
- 3) przy udzielaniu przedstawicielowi organu państwowego pomocy przy spełnianiu czynności urzędowych,
- 4) przy ściganiu lub ujęciu osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub przy chronieniu innych obywateli przed napaścią,
- 5) przy wykonywaniu funkcji radnego lub członka komisji rady narodowej albo przy wykonywaniu przez sołtysa czynności związanych z tym stanowiskiem,
- 6) przy wykonywaniu funkcji ławnika ludowego w sądzie, członka kolegium do spraw wykroczeń lub członka organu rozpatrującego spory ze stosunku pracy albo z ubezpieczenia społecznego,
- 7) przy wykonywaniu świadczeń osobistych na cele społeczne lub uczestniczeniu w akcjach społecznych, jeżeli przepisy szczególne przewidują świadczenia w razie wypadku w takich okolicznościach,
- 8) w czasie zajęć szkolnych, zajęć w szkole wyższej lub zajęć na studiach doktoranckich albo w czasie odbywania praktyki przewidzianej organizacją studiów lub nauki,
- 9) przy pracy w Ochotniczych Hufcach Pracy na podstawie innej niż umowa o pracę,
- 10) przy pracy wykonywanej w ramach terapii zajęciowej w zakładzie społecznym służby zdrowia.

3. Świadczenia określone w ust. 1 przysługują również osobie, która uległa wypadkowi w związku z pracą w warunkach pozbawienia lub ograniczenia wolności.

4. Przepis ust. 1 ma zastosowanie również do osób, które zapadły na chorobę zawodową w związku z wykonywaniem zajęć lub pracy, o których mowa w ust. 2 pkt 8 i 9 oraz w ust. 3.

§ 6. Członkom rodziny osób, które zmarły wskutek wypadków określonych w § 5 ust. 2 i 3 lub wskutek chorób zawodowych określonych w § 5 ust. 4, przysługuje renta rodzinna oraz jednorazowe odszkodowanie.

§ 7. 1. Osobom skierowanym w ramach współpracy międzynarodowej do pracy za granicą w obcym zakładzie pracy przysługuje renta inwalidzka, jeżeli zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów w związku z wypadkiem przy tej pracy lub w związku z chorobą zawodową.

2. Członkom rodziny osoby zmarłej wskutek wypadku przy pracy lub wskutek choroby zawodowej w związku

z wykonywaniem za granicą pracy, o której mowa w ust. 1, przysługuje renta rodzinna.

3. Podstawę wymiaru rent, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala się na zasadach przewidzianych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin dla osób, które były zatrudnione za granicą. Przepisy § 2 i 3 niniejszego rozporządzenia stosuje się odpowiednio.

4. Renta, o której mowa w ust. 1 i 2, nie przysługuje jednak, gdy z tytułu tego wypadku lub choroby osoba zainteresowana otrzymuje świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.

§ 8. 1. Osobom uprawnionym w myśl § 5—7 do renty inwalidzkiej lub rodzinnej przysługują:

- 1) dodatki rodzinne i dodatek z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów,
- 2) nieodpłatne świadczenia lecznicze i położnicze, zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz prawo do przysposobienia zawodowego i do pobytu w domu rencistów — na zasadach określonych przepisami o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 3) świadczenia określone w art. 22 ustawy, jeżeli uprawniona do renty jest osoba objęta przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

2. Osobom nie zaliczonym do żadnej z grup inwalidów przysługuje prawo do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w zakresie niezbędnym do leczenia następstw wypadku lub choroby zawodowej.

§ 9. 1. Świadczenia, o których mowa w § 5—7 oraz w § 8 ust. 1 pkt 1, przysługują na warunkach i w wysokości określonych w ustawie.

2. Jeżeli wypadkowi, o którym mowa w § 5, uległa osoba nie będąca pracownikiem, za podstawę wymiaru renty przyjmuje się kwotę odpowiadającą półtorakrotnemu najniższemu wynagrodzeniu w gospodarce społecznej obowiązującemu w dniu, w którym zdarzył się wypadek lub w którym nastąpiło stwierdzenie inwalidztwa spowodowanego chorobą zawodową.

§ 10. Świadczenia, o których mowa w § 5—8, przysługują od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a osobom objętym przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin — od właściwych dla spraw rent jednostek organizacyjnych kolei.

§ 11. W uzasadnionych przypadkach Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może przyznać uprawnienie do świadczeń osobie, która uległa wypadkowi w związku z wykonywaniem czynności na rzecz uspołecznionego zakładu pracy na podstawie innej niż umowa o pracę albo w związku z wykonywaniem zadań zleconych przez organizację polityczną lub społeczną, oraz członkom rodziny pozostałym po takiej osobie.

§ 12. Przepisy art. 48 i 49 ustawy stosuje się odpowiednio w sprawach o świadczenia z tytułu wypadków i chorób zawodowych, o których mowa w § 5—8.

§ 13. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 1974 r. w sprawie ustalania okoliczności i przy-

czyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 47, poz. 287) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 16 dodaje się ust. 4—8 w brzmieniu:

4. Po zatwierdzeniu protokołu powypadkowego może być wszczęte ponowne postępowanie dotyczące ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku, jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomi kierownika jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy, że według jego oceny ustalenia tego protokołu są oczywiście bezpodstawne.
5. Zawiadomienie o bezpodstawności ustaleń protokołu powypadkowego może nastąpić nie później niż przed wydaniem przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia orzeczenia w sprawie uszczerbku na zdrowiu lub inwalidztwa, jego związku z wypadkiem lub związku śmierci z wypadkiem.
6. Wszczęcie ponownego postępowania następuje w ciągu 3 dni od dnia nadejścia zawiadomienia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

7. Przy ponownym ustaleniu okoliczności i przyczyn wypadku stosuje się odpowiednio zasady i terminy przewidziane rozporządzeniem.

8. Przepisów ust. 4—7 nie stosuje się, jeżeli okoliczności i przyczyny wypadku zostały ustalone przez komisję rozjemczą albo przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych albo jeżeli ustalenia te są przedmiotem postępowania przed tymi organami."

2) w § 19 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Po zatwierdzeniu protokołu powypadkowego może być wszczęte ponowne postępowanie dotyczące ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku, jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomi prezesa właściwej organizacji samorządowej, że według jego oceny ustalenia tego protokołu są oczywiście bezpodstawne.

4. Przepisy § 16 ust. 5—8 stosuje się odpowiednio".

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1976 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*